

ליל שבת קודש פרשת חיי שרה ה'תשס"ב

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ס"ו המדבר מהרוח של הצדיק שנשאר בעולם גם לאחר הסתלקותו, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, (מוהרא"ש נ"י חזר בקיצור על כמה נקודות בתורה זו של רביז"ל) כתיב (מלכים ב' ב') ויהי נא פי שנים ברוחך אלי, ויאמר וכו' אם תראה אתי לקח מאתך יהי לך כן וכו', והנה נתקים אחר כך באלישע פי שנים, נמצא שהיה אלישע מתפלל בכונה יותר מאליהו רבו, פי כל הנסים והגדולות שעשה אלישע, פלם היו על ידי תפלה, פמו שאמר רבותינו, זכרונם לברכה (מגלה כ"ז) על פסוק: "ספרה נא לי את כל הגדולות אשר עשה אלישע", דע, שאפשר שיהיה התלמיד גדול מהרב, דהינו שיהיה לו פי שנים פרבו, ואף-על-פי-כן, הפל יהיה בכחו של רבו, וזה בחינת: "ויהי נא פי שנים ברוחך אלי", 'ברוחך' דיקא, שעל ידי בחינת הרוח עצמו של אליהו רבו, יהיה לו פי שנים פמותו: פי איתא, שיש להצדיק בחינת שני רוחות, רוח לעלא, רוח לתתא (בראשית ו) 'אלה תולדות נח נח', 'נח לעלא נח לתתא' דהינו שיש לו בחינת חיות למעלה, וחיות למטה, והרוח והחיות שלמעלה, הוא גדול מאד מאד, והתלמידים הם עם הצדיק משרש אחד, רק שהם תלויים בו פענפים באילן, שהאילן יונק חיותו משרשו, והענפים יונקים החיות דרך האילן, ויש בזה פמה בחינות, פי יש תלמידים שהם בבחינת ענפים ויש שהם בבחינת עלים, וכן שארי הבחינות, ובשעת הסתלקות הצדיק, אזי הוא משיג הרבה יותר ממה שהשיג בחייו, כל אחד לפי מדרגתו פמו שמצינו ברבי שמעון בן יוחאי באדרא, וברבנו הקדוש, ובשאר צדיקים:

ודע, שזהו על ידי שבשעת הסתלקות, אזי יורד ובא למטה בחינת הרוח והחיות דלעלא, ואזי נתחבקין ונתאחדים יחד, הרוח דלתתא עם הרוח דלעלא, פי באמת שניהם אחד, ותכף פשנתגלין זה לזה, נתאחדין מאד באחדות גדול, ומחמת שהרוח דלעלא אינו יכול להיות בזה העולם, פי טבעו אינו יכול לסבל כלל זה העולם, על פן נסתלק לעלא ועל ידי זה נסתלק הצדיק, פי פשנסתלק למעלה הרוח הנ"ל, נסתלק עמו הרוח דלתתא, מחמת שנתאחדו מאד באחדות גדול פנ"ל:

ועל פן הוא דבר גדול מאד, להיות בשעת הסתלקות הצדיק, אפלו מי שאינו תלמידו, פי מחמת שאז יורד ונתגלה למטה הרוח דלעלא, נמצא שנתגלה אז הארה גדולה מאד, על פן הוא טובה גדולה לכל מי שנמצא אז שם, והוא טובה להם לאריכת ימים, וכמו שאמרו רז"ל (חגיגה ה:): על פסוק (תהלים מ"ט): "ויחי עוד לנצח וכו', פי יראה חכמים ימותו", אבל להתלמידים מגיע הארה גדולה מאד אז ביותר, פי מחמת שהם תלויין בהצדיק, ויונקים משרש אחד, נמצא שזה החיות דלעלא, הוא חיותם ממש, ונתאחדים ונתחבקים גם פן עם זה הרוח באחדות גדול, פי הוא רוחם וחיותם ממש פנ"ל, ועל ידי זה, אם זוכה יכול לקבל פי שנים, פי הצדיק שהגיע זמנו להפטר מן העולם, נסתלק על-ידי האחדות שנתאחד עם הרוח דלעלא פנ"ל, אבל התלמידים שעדיין לא הגיע זמנו, אזי אדרבה נשארו אצלם הרוח דלעלא לגדל האחדות שנתאחד מאד עם הרוח דלתתא, פי אי אפשר להם להתפרד עוד זה מזה, נמצא שהצדיק נסתלק על ידי זה, על ידי שמושך עמו הרוח דלעלא את הרוח דלתתא, והתלמידים מגיע להם פי שנים על ידי זה, פי נשארו אצלם בחינות הרוח דלעלא, פי נתאחד מאד עם הרוח דלתתא פנ"ל, עיין שם כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש ג"י, כי הנה רביז"ל מגלה לנו כאן סוד גדול בענין התקרבות לצדיקים, ואיך יכולים להתעלות מאד על ידם, עד שיגיע אל בחינת פי שנים מרבו, שיהיה לו שפע כפולה מהשגת רבו, ואף על פי כן הכל יהיה בכח של רבו, וכמו שכתוב אצל אלישע, שביקש מאליהו רבו (מלכים ב' ב') "ויחי נא פי שנים ברוחך אלי", ואמר לו אליהו, "אם תראה אותי לוקח מאתך יהי לך כן וגו', והענין בזה, כי הנה יש להצדיק שני בחינת רוחות, רוח דלעלא ורוח דלתתא, וכמוזכר בזה הקדוש (נח ג"ט):, למה כתיב נח שני פעמים, רוחא חד בעלמא הדין, ורוחא חד בעלמא דאתי, עיין שם, כי כל צדיק וצדיק כפי התורה והתפילה והמצוות ומעשים טובים שלו, הוא בורא רוח ואוויר דקדושה סביבו, עד שנתקדש כל המקום סביבו בקדושה עליונה, וזה נקרא רוח דלתתא, וכנגד זה הוא גם בורא למעלה בעולמות עליונים, בנינים גבוהים ורמים באור אלקותו יתברך, וזה נקרא רוח דלעלא, והנה בשעת הסתלקות הצדיק יורד הרוח דלעלא למעלה, ומתגלה אל הצדיק, ומתאחד עם הרוח דלתתא שלו, ואז מרוב אור ותענוג נועם זיו וחיות, נשמתו מסתלקת למעלה וחוזרת לשורשה, והנה מי שנמצא שם בשעת הסתלקותו, גם עליו נשפע מן האור העצום המתגלה באותו עת, ויכול לקבל פי שנים מרבו, כי נכנס בו מן הרוח דלעלא של הצדיק, והרוח דלעלא נשאר כאן אצלו בזה העולם ומתאחד עם הרוח

דלתתא שלו, נמצא שיכול לעבוד עבודות ולהתפלל בכוונה בבחינת פי שנים מרבו, והכל קיבל מכח רבו, כי היה סמוך וקרוב אצלו בשעת הסתלקותו.

ומסביר רביז"ל בהמשך התורה, שדבר זה גם יכול ליעשות בחיים חיותו של הצדיק, כי בכל פעם שבאים אל הצדיק יכול להיות נעשה אז בחינת הסתלקות, שמתאחד אצל הצדיק הרוח דלעילא עם הרוח דלתתא, ואם יהיה נמצא שם, יהיה נשפע עליו אז אור גדול, והביאור בזה, כי הנה הצדיקים אמיתיים מוכנים בכל עת ורגע להחזיר נשמתם אליו יתברך, ולמות על קדושת שמו יתברך, כי זה כל תאוותם וכיסופם, להכליל לגמרי בו יתברך, ולמסור נפשם על קדושת שמו יתברך, וכמבואר ב"צעטיל קטן" של הרבי ר' אלימלך זי"ע, שבכל עת ורגע שאדם פנוי מן התורה והתפילה, יתאר לעצמו כאילו בוער לפניו אש גדול עד לב השמים, והוא קופץ לתוכו על קדושת שמו יתברך, עיין שם, והצדיקים אמיתיים תמיד מתפללים אליו יתברך שיוכו למות על קידוש ה', לקדש את שמו יתברך ברבים, ולפרסם אמתת מציאותו יתברך לכל העולם כולו, וכמובא בספר הקדוש "מגיד מישרים" להרב "בית יוסף" זי"ע, שאמר לו המגיד מן השמים, מה שאתה מבקש תמיד למות על קדושת שמו יתברך, כן תתקיים אצלך, ולכאורה לא מצינו שה"בית יוסף" מת על קידוש ה'? אבל צדיקים פירשו, שבזה שהיה מכוון בכל עת ורגע למסור נפשו על קדושת שמו יתברך, זה נחשב כאילו מת על קידוש ה' ממש, וכדברי הרבי ר' אלימלך זי"ע הנ"ל ב"צעטיל קטן", שמחשבה זאת נחשב לו כאילו קיים מצות "ונקדשתי בתוך בני ישראל" בפועל ממש, עיין שם, וכדברי התנא רבי עקיבא שאמר (ברכות ס"א.) כל ימי הייתי מצטער על הפסוק הזה מתי יבא לידי ואקיימנו, ומפרש רביז"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק א' ס' ר"ט) הייתי מצטער ממש, היינו שהיה מרגיש בדעתו צער ויסורי המיתה, והיה נחשב לו כאילו מת ממש, ולכן בוודאי גם בחיים חיותו של הצדיק יש בחינת הסתלקות, היינו כשמוסר נפשו על קידוש ה' במוח מחשבתו, והנה מי שנמצא אצל הצדיק בזמן כזה, בוודאי נשפע עליו אור גדול מאד, כי הנה מתאחד אז הרוח דלעילא עם הרוח דלתתא, ויוצא ונשפך לבחון אור קדושת הצדיק, ונשפע על כל תלמידיו.

ואמר מוהרא"ש נ"י, שמחמת זה רואים במציאות, איך שכל מי שבא אל מחיצה של צדיק אמיתי, נכנס בו הרהור תשובה, ומתחיל להסתכל על עצמו היטיב, איפוא הוא נמצא בזה העולם, ומתחיל לפשפש במעשיו, כי על ידי שהיה במחיצה של צדיק אמיתי, בודאי באותו עת היה להצדיק איזה בחינת של מסירת נפש על קדושת שמו יתברך, וזהו בחינת הסתלקות, ולכן כל מי שנמצא אצלו באותו העת, נמשך

גם עליו מן הרוח דלעילא שלו, ומקבל בחינת פי שנים מרוחו אליו, ולכן נכנס בו הרהור תשובה אמיתית, ובוה יכול אדם לבחון אם נמצא אצל צדיק אמיתי, אם נכנס בו חשק חדש לעסוק בתורה ובתפילה ובמצוות ובמעשים טובים, כי זהו כל כיוונו של הצדיק בכל משך ימי חייו, לעסוק בעבודתו יתברך, וכל מה שמוציא מן הכח אל הפועל בעבודת השם יתברך, הרי נגדל וניתוסף הרוח דלעילא שלו, ואחר כך כשמוסר נפשו על קידוש ה', הן במוח מחשבתו בכל עת ורגע, והן בפועל ממש בשעת הסתלקותו, אזי יורד על כל המקורבים אליו ועל כל הנמצאים אצלו מרוח הקודש הזה, ונכנס בהם התעוררות ותשוקה גדולה לעסוק בעבודת השם יתברך מחדש, ולכן הוא דבר גדול להיות תמיד במחיצה אל צדיק אמיתי, כי על ידי ששוהה במחיצת הצדיק, ורואה את עוצם מסירות נפשו על קדושת שמו יתברך, על ידי זה נמשך עליו אור גדול, ובמשך הזמן יכול לקבל פי שנים מרוח רבו עליו, ולעלות ולהכלל באור העליון ולהתענג על נועם זיו השכינה, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה כתיב בפטירת אברהם אבינו (בראשית כ"ה) ויגוע וימת אברהם בשיבה טובה זקן ושבע ויאסף אל עמיו, והנה יש לדקדק מהו הלשון של "ויאסף אל עמיו" ולא יזוה עם נאסף, ומהו פירושה? ועל פי דברי רביז"ל הנ"ל יש לומר בטוב טעם ודעת, שנאסף הרוח דלעילא של הצדיק אל עמיו, היינו אל תלמידיו הנמצאים כאן בזה העולם, שבשעת הסתלקותו נאסף אל "עמיו", ונתאסף אצלם תוספות רוח מרוח רבם שפעל בכל ימי חייו, ובפרט שהיה זקן ושבע, היינו שמילא כל ימיו בתורה ותפילה מצוות ומעשים טובים, ולכן בשעת הסתלקותו נכנס כל זה בתלמידיו, שגם בהם יהיה תשוקה עצומה למלאות ימיהם ושנותיהם בטוב ובנעימים, ולהתמיד מאד בתורה ותפילה ולא לבטל זמנם להבל ולריק חס ושלום, וכן מצינו אצל הרבה צדיקים הלשון "ויאסף אל עמיו", והכוונה על דרך הנ"ל, שנכנס רוח הצדיק בתוך תלמידיו הנמצאים בזה העולם, והם מתעוררים ללכת בדרכיו.

ואמר מוהרא"ש נ"י שאנחנו בתור תלמידי רביז"ל צריכין לדעת שכל תשוקת ורצון רביז"ל היה שנתמיד מאד בתורה ובתפילה ובעבודת השם יתברך, ושלא נבטל את זמנינו היקר כלל, וזה נקרא: שבע ימים" למלאות הימים והלילות בהתמדת התורה, ולטייל בכל חלקי התורה הקדושה, ואצל רביז"ל לא היה מקום לבטילה כלל, וכמו שפעם התבטא רביז"ל על אחד מאנשיו, "כל אנשיי רוצים ללמוד, רק יעקיל לא, שינשכו אותו הכלבים", והסיפור היה כך, שהיו שני אחים מקורבים אל רביז"ל, אחד היה מתמיד גדול בלימוד, ואחד היה מבטל את זמנו לריק, והיה הולך תמיד

אל הנהר לראות איך שצדים דגים וכו', ובכל פעם כשבא לבית המדרש ומצא את אחיו לומד, היה כקוץ בעיניו, כי כן דרך של בור ועם הארץ, שכואב לו לראות אחרים לומדים, ולכן בכל פעם בא אצלו עם ערמה לבטל אותו מלימודו, והיה אומר לו, "הנה יש לי סיפור מרביז"ל לספר לך", ואחיו מיד ששמע שיש לו סיפור מרביז"ל, סגר את הספר והטה אזנו לשמוע, אבל במשך הזמן הבין שאחיו רוצה לבטל אותו מלימודו, ולכן ענה ואמר אליו, "יעקיל (כך היה שמו), רבינו רואה אותך, רבינו רואה איך אתה מבטל אותי מלימודי, ולכן תפסיק" ופעם בעברו רביז"ל בעיר שלהם, ראה את יעקיל הנ"ל מסתובב אצל הנהר ומבטל את זמנו, ואז אמר כנ"ל, "כל אנשיי רוצים ללמוד, רק יעקיל לא, שינשכו אותו הכלבים", וכן היה שנשך אותו כלב, כי אם אדם מקורב אל רביז"ל באמת, ראוי ליכנס בו תשוקה עצומה לטייל בכל חלקי התורה הקדושה, ולהתבודד הרבה עמו יתברך, כי זה היה כל רצונו של רביז"ל, והוא הרוח דלעילא של רביז"ל שנשאר לנו כאן בזה העולם בתוך ספריו הקדושים, ובתוך תלמידיו הקדושים שבכל דור ודור, ולכן אשרי מי שאינו מטעה את עצמו כלל ומציית את רביז"ל בכל אשר צוה אותנו, כי אז ירויח קרן נפלא בעולם הזה ובעולם הבא לנצח, והשם יתברך יזכינו להיות מקרובים אל רביז"ל באמת, ולהמשיך עלינו רוחו הגדול והקדוש, עדי נזכה לחזור בתשובה שלימה לפניו יתברך, ולהכלל בו לגמרי מעתה ועד עולם אמן ואמן.

בוקר שבת קודש פרשת חיי שרה ה'תשס"ב

בשבת קודש בבוקר בקידושא רבא דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאוד בסיפורי מעשיות של רביז"ל במעשה י"ב מבעל תפילה דף שפ"ט ע"א שם.

וכן עברתי יותר, וראיתי שעומד אבן שחקוק עליו תמונת היד הנ"ל עם שרטוטיין, והבנתי שפאן הוא בודאי החכם (של המלך הנ"ל), והוא חקק לו תמונת היד על האבן, אך לא היה אפשר למצאו, וכן עברתי יותר, וראיתי שעומד מסדר על הר אחד השלחנות של זהב וה'קרידענצין' [חפצים יקרי ערך] ושאר אוצרות המלך, והבנתי שפאן הוא בודאי הממנה על האוצרות (של המלך הנ"ל), אך לא היה אפשר למצאו:

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רכיו"ל ממשוך לספר, וכן עברתי יותר, וראיתי שעומד אבן שחקוק עליו תמונת היד הנ"ל עם שרטוטין, והבנתי שפאן הוא בודאי החכם (של המלך הנ"ל), והוא חקק לו תמונת היד על האבן, אך לא היה אפשר למצאו, כי ענין חכמת היד, להבין על שרטוטי היד כל פגעי ומקרי האדם, זהו חכמה גדולה מאד, וכמבואר בזוהר הקדוש (פרשת יתרו), שיש חכמת היד, שיכולים להסתכל בידו של אדם, ולהבין מהחריצים והשרטוטים שיש בידו, כמה יחיה, וכמה בנים יהיה לו, ומה יעבור עליו וכו', וחכמה זו שייך אל החכם של המלך, שיודע על ידי היד הזה איך להתקרב אל המלך, ואיך להשתמש בו בקדושה, כי בוודאי החכמה הזאת צריכין לקבל בקדושה ולהשתמש בו רק להתקרב אליו יתברך ולא להיפוך חס ושלום.

ואמר מוהרא"ש נ"י, שפעם בבחרותו ראה באיזה ספריה גדולה, כתב יד של מקובל אחד, שכתב על ענין חכמת היד, שכל מה נאמר בה, הוא רק לאומות העולם ולאנשים הרחוקים מן האמונה, שאצלם כל מה שחקוק ביד כתוב וחתום ואי אפשר לשנותו כלל, אבל לעם ישראל, מאמינים בני מאמינים, אפילו שיהיה כתוב על היד גזירה הכי קשה רחמנא ליצלן, אבל עם תפילה אחת אמיתית, או עם בכיה רצינית להקדוש ברוך הוא, יכולים למחוק הכל ולהפוך הכל לטובה, ולכן היד של המלך שייך דייקא אל החכם, כי הוא יודע איך להשתמש בו בקדושה. (והיה בזה סיפור שלם איך מוהרא"ש נ"י הגיע אל הספר הזה, כי הגיע לנו יארק א' מאנשי שלומינו שהיה חכם ומקובל גדול, והיה בקי מאד בחכמת היד, וביקש ממוהרא"ש נ"י שיעזור אותו לקבץ נדבות מאחינו בני ישראל ויקח אותו אל עשירים, ובשכר זה ילמד עמו חכמת היד, והסכים לזה מוהרא"ש נ"י וכן עשה, ומשלמד מוהרא"ש נ"י אצלו חכמה זו, הלך לחפש ספרים אחרים על זה, והגיע לספריה גדולה מאד בעיר ניו יארק, ומצא שם כתב יד הנ"ל, והביא לאיש הנ"ל ספרים שהוא בעצמו אף פעם לא ראה).

וכן עברתי יותר, וראיתי שעומד מסדר על הר אחד השלחנות של זהב וה'קרידענצין' [חפצים יקרי ערך] ושאר אוצרות המלך, והבנתי שפאן הוא בודאי הממונה על האוצרות (של המלך הנ"ל), אך לא היה אפשר למצאו, כי יש להמלך ממונה על האוצרות שלו, שהוא הצדיק שעושה צדקה וגמילות חסד עם כל הבריות, והוא נקרא "ממונה" על האוצרות, כי הוא מבין היטיב איך שכל הכסף שיש לו ניתן לו רק בתור פקדון, והוא ממונה עליו להשתמש בו ולחלקו למקום

הצריך, ולכן הוא מוסר נפשו לעזור לנשמות ישראל בכל מה שיכול, ואינו מסתכל על כסף כלל, אדרבה הוא מוכן להוציא כל הון דעלמא בכדי לקרב נשמות ישראל לאביהם שבשמים, ואין הכסף נחשב אצלו לכלום, וכמו שמצינו אצל אברהם אבינו שבשעה שקנה מערת המכפילה מעפרון החתי ששם שערי הגן עדן, אמר לו (בראשית כ"ג) "בכסף מלא" יתננה לי וגו', וכן אצל דוד המלך בשעה שקנה הגורן מארנן היבוסים למקום המקדש, אמר לו (דברי הימים א' כ"א) "בכסף מלא" תנהו לי וגו', כי לקנות דבר שבקדושה צריך להיות מוכן לשלם כסף מלא ולא לקמוץ כלל, כי הסטרא אחרא נקרא חנם, שהכל הולך אצלו בחנם ובלא מחיר, אבל סטרא דקדושה צריכין לקנות בכסף מלא, וזהו סימן שהקדושה חשובה ויקרה אצל האדם, ועל ידי שמוכן לשלם כל הון דעלמא בכדי לקיים מצוותיו יתברך, על ידי זה הקדוש ברוך הוא באמת משפיע עליו שפע גדול ויש לו כל הצטרכותו ולא חסר לו שום דבר כלל, ולכן אצל הממונה של המלך נמצאים כל הכלים ורהיטים של זהב שהם בחינת שפע דקדושה הנמצאים אצל הצדיק שמוכן לעשות צדקה וחסד עם כל הבריות כולם.

ואמר מוהרא"ש נ"י, שגם צריכין לדעת שמי שעוסק בכסף צדקה, שהוא גבאי צדקה או ממונה על כספי צבור, זה אחריות גדול ועצום מאד, כי עוסק בכסף קדשים, וצריך לזהר מאד לא לבזבז אוצרות המלך אפילו כשזה פרוטה, כי זה עוון חמור מאד, ולכן אם קיבל אדם משרת קדוש כזה, להיות גבאי צדקה או לעסוק בכספי בצבור, צריך תמיד לעשות חשבון הנפש מה עושה עם כל פרוטה ופרוטה וליזהר מאד לא לזלזל בו, והשם יתברך יזכינו להיות מאנשי הבעל תפילה באמת ולעסוק בתפילה כל ימי חיינו עדי נזכה להיות דביקים ומקושרים בו יתברך מעתה ועד עולם אמן ואמן.

סעודה שלישית פרשת חיי שרה ה'תשס"ב

בסעודה שלישית סעודת רעווא דרעווין דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ה' המדבר מאמונה, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, העיקר הוא האמונה, וצריך פל אחד לחפש את עצמו ולחזק את עצמו באמונה, פי יש סובלי חלאים, שיש להם מפות מפלאות, והם סובלים החלאים רק בשביל נפילת האמונה, בבחינת (דברים כ"ח): "והפלא ה' את מפתך מפות גדלת ונאמנות וחלים רעים ונאמנים" 'ונאמנים' דיקא, פי הם באים על-ידי פגם אמונה.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה העיקר הוא אמונה, שיזכה האדם לחקוק בדעתו אור אמונתו יתברך, ובשביל זה נברא כל הבריאה, וכדאיתא בזוהר הקדוש (בא מ"ב): בגין דישתמודעין ליה, היינו בשביל שיכירו את השם יתברך, שאין שום מציאות בלעדו יתברך כלל, והוא יתברך ממלא כל עלמין סובב כל עלמין, אין שום מציאות בלעדו יתברך כלל, וכל עיקר מדריגת האדם נמדד כפי האמונה שלו, וכמו שכתוב (חבקוק ב') וצדיק באמונתו יחיה, כי האמונה הוא עצם הנשמה, וכל מה שמזדכך אמונתו בן מזדכך נשמתו, וכמו שכתוב בזוהר (משפטים צ"ד): בר נש כד אתיליד יהיבין ליה נפשא, זכה יתיר יהיבין ליה רוחא, זכה יתיר יהיבין ליה נשמתא וכו', שכל מה שזוכה לזכך אמונתו, בן זוכה לגילוי נשמתו, עד שיכול לזכות ליחידה דיחידה, שלא יהיה לפני מראה עיניו רק אמתת מציאותו יתברך, ונתבטל ישותו לגמרי, ובאמת בכל יהודי יש נקודה של אמונה שזהו נשמתו, ואי אפשר להפרד ממנה כלל, ולכן אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין מ"ד): אף על פי שחטא ישראל הוא, כי כל זמן שיש לו נקודה של אמונה, זהו סימן על טוהר נשמתו, ואי אפשר לכבות אותה כלל, ואפילו האפיקורסים הגדולים העובדים כל ימיהם לעקור מעצמם את האמונה הקדושה חס ושלו, אינם יכולים, כי בכל פעם בא להם ניצוץ מהנשמה שלהם, וסותר את כל הבנין שבנו נגד האמונה, ואם באים חס ושלו אל כפירה גמורה רחמנא ליצלן, אזי יוצאת נשמתם, ואז רואים את האמת (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' רע"ד), ולכן כל זמן ששם ישראל נקרא על האדם, סימן שיש בו נקודה של אמונה, ועיקר תפלתו של אדם צריך להיות להגדיל ולכנות את האמונה שלו, עד שיתדבק בו יתברך בדביקות אמיתי, וכמוזכר בהתפילה של הרבי ר' אלימלך מילזענסק זי"ע "ותקבע אמונתך

בלבינו תמיד בלי הפסק ותהא אמונתך קשורה בלבינו כיתד שלא תמוט", כי על ידי האמונה יזכה לבא אל כל הקדושות וההשגות שיש להשיג.

והנה רביז"ל אומר כאן, שעיקר כל הרפואות באים מאמונה, ויש סובלי חלאים שאין רפואה למכותם מחמת שאין להם אמונה, כי רוב רובם של תחלואי בני אדם באים מעצבים חלשים, שאין לאדם שמחת החיים, ונכנס בו עצבות ומרה שחורה, וזה נותן כח לאיזה מחלה להתגבר עליו ואינו יכול להתרפאות ממנה, אבל מיד שיש לאדם עצבים חזקים, והוא שש ושמה מאד בימי חייו, יש לו כבר כח עצום להתרפאות מכל מחלה שרק יתגבר עליו חס ושלום, ולהתרפאות ממנה לגמרי, כי שמחה הוא רפואה לכל (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' כ"ד), ולכן כל הרפואות תלויים באמונה, כי אי אפשר לאדם לשמוח בלי אמונה, כי מי שיש לו אמונה חייו חיים ותמיד משמח את עצמו עם אלקותו יתברך, ובשעה שהולך לו טוב, בוודאי שמח מאד, ואפילו בשעה שעובר עליו איזה צרה חס ושלום, הוא מנחם עצמו עם האמונה הקדושה, ומחזק עצמו בשמחה שבוודאי סוף כל סוף יטיב לו השם יתברך, מה שאין כן מי שאין לו אמונה אין לו חיים כלל, כי אפילו בשעה שיש לו טוב, הוא דואג שיאבד אותו ואין לו שום שמחה שלימה כלל (שיחות הר"ן סי' נ"ג), ולכן מי שיש לו אמונה יש רפואה למכתו, כי האמונה מכניס בו שמחה ותקוה, וזה מרפא אותו מן הכל, מה שאין כן בלי אמונה אין רפואה למכתו והוא סובל הרבה מאד, ולכן אשרי מי שמחזק עצמו באמונה תמיד.

ואומר רביז"ל בהמשך תורה זו, שעיקר התיקון לזכות לאמונה שלימה וברורה הוא למצוא את המים שמשם גדילה האמונה, והמים הזה הוא צעקה ותפילה להשם יתברך, בחינת (איכה ג') שפכי כמים לבך נוכח פני ה', כי כל מה שאדם עוסק בתפילה ובצעקה אל השם יתברך, כן נזדכך ונתברר אצלו האמונה הקדושה, וכל דיבור ודיבור של התפילה מכניס בו עוד הארה של אמונה, בבחינת (תהלים קמ"ז) האמנתי כי אדבר, שהאמונה הוא לפי הדיבור, וכן כתיב (שם פ"ט) אודיע אמונתך בפי, כי בשעה שאדם מדבר ומתפלל אליו יתברך, הרי הוא עומד נוכח פני ה' ומתדבק בו, נמצא שכל תיבה של התפילה חוקק בו אמונתו יתברך, ואם האדם חזק בעבודת התפילה, להרבות בתפילה והתבודדות אליו יתברך מדי יום ביומו, הרי סוף כל סוף יהיה נקבע האמונה בלבו כיתד חזק בל תמוט, ולא יהיה יכול להפרד ממנה כלל, אשרי הזוכה לעסוק בתפילה תמיד.

ואמר מוהרא"ש נ"י, שכל הצדיקים לא זכו להגיע אל מדרגתם אלא על ידי שהרבו מאד בתפילה והתבודדות אליו יתברך, עד שנודרך אצלם האמונה ונתהפכו אל מהות של אמונה, בבחינת (חבקוק ב') וצדיק באמונתו יחיה, שחיים ממש עם אמונה, וחבקוק הנביא דייקא אמר את הפסוק הזה, כי הוא נולד על ידי תפלת אלישע הנביא שהתפלל על השונמית שיהיה לה בן, וגם קם לתחיה אחר שמת על ידי תפלת אלישע הנביא, כי אלישע בירך את השונמית (מלכים ב' ד') כעת חיה את חובקת בן, ואיתא בזוהר הקדוש (בשלה מ"ד): שזה היה חבקוק הנביא, וגם אחר כך כשמת, ובאתה אל אלישע הנביא וסיפרה לו, הוא החיה אותו על ידי תפלתו, ולכן נקרא חבקוק על שם שני חבוקים, של אמו ושל אלישע, עיין שם בזוהר, ולכן חבקוק הנביא ידע היטיב את כח האמונה וכח התפילה, ואמר בנבואתו (חבקוק ג') וצדיק באמונתו יחיה, כי כל החיות שלו היה רק על ידי אמונה.

ואומר רביז"ל בהמשך דברי תורה זו, שעל ידי נפילת האמונה, כשמתקרבים גרים לישראל, הם מכניסים גאווה בישראל, ומזיק להם, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (קידושין ע'): קשים גרים לישראל כספחת, כי הם מביאים את הגיאות שלהם לתוך ישראל, וזה מזיק להם מאד, והענין בזה, כי עיקר המגן והתרים של אדם נגד הגיאות והגסות הוא האמונה הקדושה, כי כשיש לאדם אמונה חזקה, אזי יודע שאינו תופס שום מקום בעולם כלל, והכל שייך רק אל הקדוש ברוך הוא לבד, מה שאין בן בלי אמונה נכנס באדם ישות וגיאות, והיא סתירה למדת האמונה הקדושה, ומיד שיש לו גיאות סימן שחסר לו אמונה, ועל בן על הבעל גאווה נאמר (סוטה ד'): כל אדם שיש בו גסות הרוח כאילו עובד עבודה זרה, והקדוש ברוך הוא אומר עליו אין אני והוא יכולין לדור בעולם, כי מיד שעושה מעצמו ישות ומציאות, הרי הוא דוחה משם כבוד הקדוש ברוך הוא, ואינו יכול להשיג את האמונה כלל, ולכן כשבאים גרים להתגייר, או בעלי תשובה באים להתקרב אל הקדושה, צריכין ליזהר שלא יכנס הגאווה שלהם בין נשמות ישראל, כי בוודאי הוא דבר גדול מאד לבוא להתגייר תחת כנפי השכינה, וכן לחזור בתשובה אליו יתברך, אבל לא בפעם אחת זוכים לזכך עצמו מן הישות והגיאות לגמרי, ולהכניע כל החומריות שלו, כי זה עבודה קשה מאד, כי מי שנולד בקדושה, הרי החומריות שלו כבר מוזכך קצת, ויותר קל לו לבטל ישותו על ידי ריבוי תפילה והתבודדות, אבל הגרים והבעלי תשובה שבאים להתקרב, צריכין זיכוך רב להכניע החומריות שלהם, והרבה פעמים עדיין נאחז בהם הישות והגאווה, ומכניסים את זה בישראל, וזה קשה להם מאד כספחת, ולכן צריכין להקים מאד את האמונה הקדושה בעולם, ולגלות ולפרסם לכל באי עולם שאין שום מציאות בלעדו יתברך כלל, עד שכל אחד יכיר את מקומו

ולא יהיה מקום לישות וגיאות כלל, וזהו סימן של בעל תשובה אמיתי, כשמכיר את מקומו, ואינו רוצה ללכת בגדולות ובנפלאות ממנו, רק יושב בין תנור וכיריים ומתפלל להקדוש ברוך הוא שימחול לו על הכל, מה שאין כן כשאדם חוזר בתשובה, ומיד קופץ בראש להגות דיעות ולהנהיג את אחרים, סימן שעדיין לא זכה לתשובה שלימה כלל, וצריך לעבוד הרבה לעקור את מדת הישות והגיאות ממנו, ולכן עיקר העצה נגד מדת הגאווה הוא רק גילוי האמונה הקדושה, וכל מה שמגלים ומפרסמים האמונה בעולם, מתבטל הגיאות והישות לגמרי.

ואומר רביו"ל, שעיקר התיקון תלוי במנהיגי הדור שהם בחינת מגיני ארץ, שהם הצדיקים אמיתיים שמגינים על הדור על ידי תוקף קדושתם, כי הם מוסרים נפשם כל ימי חייהם לגלות ולפרסם את האמונה הקדושה בעולם, ולהחיות ולהשיב את הנשמות הנפולות על ידי דיבוריהם המהורים והכשרים, כי הצדיקים אמיתיים יש להם דיבורים קדושים לכל נשמות ישראל להכניס בהם אמונה קדושה וטהורה, וכל מה שזוכה להתקרב אליהם, כן נכנס בו אור האמונה, ויכול לקום ולהחיות עצמו מכל נפילותיו, וגודל מעלת צדיקים אלו אי אפשר לשער ולתאר כלל, כי הם מוכנים למסור נפשם בכל עת בשביל נשמות ישראל, ולעזור להם בלי שום תשלום שכר כלל, ואדרבה על פי רוב אין מכירים להם טובה כלל בכל מה שעושים, וחוזרים ומדברים עליהם כל דבר אסור, ואף על פי כן הם ממשיכים לגלות ולפרסם האמונה הקדושה בעולם, ולעזור לכל מי שצריך עזרה, וזהו מחמת עוצם השגתם באור האמונה, שנתחדש אצלם בכל פעם מחדש, בבחינת (איכה ג') חדשים לבקרים רבה אמונתך, שהאמונה מתחדשת אצלם בכל פעם יותר ויותר, ועל ידי זה אינם שמים לבם לכל מה שמדברים עליהם ומזכים אותם, כי הם נכללים לגמרי בו יתברך, ומדמים עצמם ליוצרים, כי גם הוא יתברך מחיה ומהווה ומקיים את כל הבריאה כולה אף על פי שרוב הבריות אין מכירים אותו כלל, ולכן אשרי מי שזוכה להתקרב אל צדיקים אמיתיים המגלים את אור האמונה הקדושה בעולם, וכן זוכה לכבוד ולייקר אותם מאד, כי על ידי זה יהיה נמשך עליו מהארתם העצומה, ויזכה להתעלות באור האמונה הקדושה בזה ובבא לנצח, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה מצינו בפרשת השבוע אצל שנותיו של שרה אמנו, וכן אברהם אבינו, שהתורה מונה את כל מספר לבד, וכמו שכתוב (בראשית כ"ג) ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה, וכן (שם כ"ה) ואלה ימי שני חיי אברהם אשר חי מאה שנה ושבעים שנה וחמש שנים, ואמרו על זה חכמינו הקדושים בת ק' כבת

כ' בת כ' כבת ז', וכן אצל אברהם, והסוד בזה הוא ללמד אותנו מדת ההתחדשות, איך ששרה ואברהם תמיד חידשו עצמם באור האמונה הקדושה, ולכן אפילו בת ק' היתה כבת כ', ובת כ' כבת ז', כי מי שחי עם האמונה הקדושה, ובכל יום האמונה אצלו חדש לגמרי, על ידי זה אין שייך אצלו ענין של זקנה כלל, כי הלא כל יום הוא בריה חדשה, ונכנס אל מדריגה חדשה של אמונה בכל יום, אם כן הוי אותו יום כיום שנולד בו דמי, והוא צעיר לימים מאד, ולכן אפילו בן ק' הוא כבן שבעים, ובן שבעים כבן שנים, כי בכל פעם חי חיים חדשים על ידי השגה חדשה של אמונה, והשם יתברך יזכינו לחדש עצמינו תמיד באור האמונה, ונזכה להכניס בעצמינו אמונה ברורה וטהורה, עדי נזכה להתדבק בו יתברך באמת ולהכלל בו יתברך לגמרי מעתה ועד עולם אמן ואמן.

